

НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН В УКРАЇНІ

Правовий статус громадян України в Італії

Зміст

1. В'їзд в Італію
2. Присутність в Італії
  - 2.1. Продовження терміну візи
3. Перебування в Італії
  - 3.1 Тимчасовий захист
  - 3.2 Фінансова допомога
  - 3.3 Статус біженця
  - 3.4 Неповнолітні іноземці без супроводу
  - 3.5. Практики emersione 2020.
  - 3.6 Положення для громадян України, які вже перебувають в Італії

1. В'їзд в Італію

Особи, які приймають, надають гостинність громадянам, які не є громадянами ЄС, а отже, і громадянам України, навіть якщо вони є родичами та пов'язаними особами, відповідно до ст. 7, Зведеного закону про імміграцію (TUI), повинні повідомити про це протягом 48 годин місцевий орган громадської безпеки, представлений управлінням поліції (Questura) або районними комісаріатами, а в містах, де їх немає, місцевою поліцією. Документ про гостинність має містити інформацію про місце проживання особи, за допомогою якого можна буде визначити компетентний відділ поліції для подальших дій (всі муніципалітети провінції Флоренція підпорядковуються управлінню поліції міста Флоренції).

Завантажте форму на сайті Державної поліції:

<https://questure.poliziadistato.it/statics/07/modulo-comunicazione-ospitalita-art.7.pdf>

2. Присутність в Італії

Громадяни України мають право перебувати без віз в Шенгенській зоні, а отже, і в Італії, строком до 90 днів.

Таким чином, громадяни України можуть перетинати зовнішній кордон Шенгенської зони та перебувати на території цієї зони, а отже, і в Італії, максимум 90 днів: у цьому випадку вони вважаються туристами, тобто вони можуть вільно пересуватись, але не можуть працювати або користуватись послугами, які забезпечує держави ЄС своїм громадянам. Під час в'їзду на територію Шенгенської зони (наприклад, на Польському чи Румунському кордоні) має бути поставлено штамп прикордонної служби з датою перетину кордону, і з цієї дати рахується термін 90 днів законної присутності на території. Штамп прикордонної служби, італійської чи іншої країни ЄС, поставлений в українському біометричному паспорті, при в'їзді в Шенгенську зону, є дійсним як дозвіл на перебування на території без необхідності додаткових підтверджень. У разі відсутності штампу про в'їзд у паспорті або за відсутності паспорта, громадянин України повинен звернутися до

Головного управління поліції у Флоренції (Via della Fortezza 17 - Florence) для засвідчення своєї присутності.

Громадянам без паспортів доведеться пройти процедури ідентифікації. Зазначимо, що Посольство України в Римі та консульська мережа повідомили про готовність видавати довідку про особистість громадянам України, які не мають паспорта, та вписувати дітей віком до 16 років, які не мають документів, у паспорти їх батьків громадян України. Крім того, Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову, відповідно до якої термін дії паспорта продовжено на 5 років.

Міністерство внутрішніх справ оприлюднило на своєму сайті картку agile (італійською, англійською, українською мовами), яка нагадує правила в'їзду громадян України:

https://www.interno.gov.it/sites/default/files/2022-03/benvenuto_ita.pdf

https://www.interno.gov.it/sites/default/files/2022-03/benvenuto_eng.pdf

https://www.interno.gov.it/sites/default/files/2022-03/benvenuto_ucr.pdf

https://www.interno.gov.it/sites/default/files/2022-03/qr_code_info_utili.pdf

2.1 Продовження терміну візи

Відповідно до ст. 4 ter, T.U.I. (Законодавчий декрет № 286/1998), що діє з 1 лютого 2022 року, начальник поліції провінції, в якій перебуває іноземець, може продовжити в'їзну візу для короткострокового перебування ще на 90 днів відповідно до статті 33. Регламенту (ЄС) № 810/2009 Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року.

Продовження може бути надано за умови, що власник візи продемонстрував наявність форс-мажорних або гуманітарних причин, які перешкоджають йому залишити територію Італії до закінчення терміну дії візи або тривалості перебування, дозволеного візою у наявності.

Це продовження надається безкоштовно.

Продовження візи, наданої начальником поліції, дозволяє іноземцю перебувати на території Італії без необхідності здійснювати додаткові зобов'язання.

3. Перебування в Італії

По закінченню 90 днів з моменту в'їзду до Шенгенської зони, чи з моменту закінчення терміну дії продовженої візи, громадяни України для законного перебування на території Італії повинні змінити правовий статус.

3.1 Тимчасовий захист

3 березня 2022 року Рада Європи прийняла виконавче Рішення щодо імплементації Директиви 2001/55/ЄС Ради Європейського Союзу від 20 липня 2001 року про мінімальні стандарти надання "тимчасового захисту" у разі масового напливу переміщених осіб та про сприяння балансу зусиль між державами-членами, які приймають переміщених осіб і несуть тягар наслідків їхнього прийому.

Указ Прем'єр-Міністра від 28 березня 2022 року реалізував виконання рішення Ради Європейського Союзу.

Відповідно до ст. 1 Постанови Прем'єр-міністра передбачено тимчасовий захист терміном на 1 рік, починаючи з 4 березня 2022 року.

Тимчасовий захист поширюється на осіб, які були покинули України з 24 лютого 2022 року включно, і зокрема стосується:

1. Громадян України, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року;
2. Особи без громадянства та громадяни третіх країн, крім України, які користувалися міжнародним захистом або еквівалентним національним захистом в Україні до 24 лютого 2022 року;
3. Родичі осіб, зазначених у попередніх пунктах.

Тимчасовий захист також поширюється на осіб без громадянства та громадян третіх країн, які перебували в Україні до 24 лютого 2022 року на підставі дійсної посвідки на постійне проживання, виданої відповідно до законодавства України, і не можуть повернутися до безпечних і стабільних умов у свою країну.

Членами сім'ї, є особи, які перебували в Україні до 24 лютого 2022 року на підставі дійсного місця проживання, виданого відповідно до законодавства України, та при наявності документів, що засвідчують сімейні відносини, вважаються:

- a. **подружжя** або **партнер**, не пов'язаний шлюбними відносинами, але який має стабільні стосунки з зацікавленою особою;
- б. **неповнолітні діти** (неодружені);
- с. **повнолітні діти** на утриманні, які через стан повної втрати працездатності не можуть забезпечити власні життєві потреби, **батьки**, повністю або частково залежні;

Дозвіл на тимчасовий захист може бути автоматично продовжений на шість місяців, через шість місяців максимум на один рік.

Квитанція (підтвердження) про подання заяви про надання дозволу на тимчасовий захист дозволяє здійснювати трудову діяльність (Розпорядження начальника Управління з питань цивільного захисту від 03.03.2022 р. № 872, ст. 7) та дозволяє отримувати медичну допомогу на тих же підставах як і громадяни Італії (стаття 5 Декрету Прем'єр-міністра від 28 березня 2022 р.).

До моменту подання запиту на тимчасовий захист гарантується допомога термінового та необхідного характеру, яка гарантується всім громадянам не членам ЄС, які тимчасово перебувають на території (СТР).

Заяву на отримання дозволу на тимчасовий захист необхідно подавати безпосередньо до відділу поліції, і дозвіл видається в електронному форматі безкоштовно.

Власник посвідки на проживання для тимчасового захисту може в будь-який час подати прохання про міжнародний захист. Розгляд та вирішення клопотання про міжнародний захист, поданого власником посвідки на проживання для тимчасового захисту, відкладаються до закінчення терміну дії тимчасового захисту.

Громадяни України, які прибули після 24 лютого 2022 року, у разі подання прохання про міжнародний захист, матимуть можливість пізніше подати заяву про тимчасовий захист з подальшим призупиненням прохання про міжнародний захист.

3.2 Фінансова допомога

Відповідно до розпорядження № 881 від 29 березня 2022 року Департаменту цивільного захисту Голови Ради, активовано та доступно на веб-сайті Департаменту цивільного захисту платформу, яка дозволяє біженцям з України подавати заявки на отримання фінансової допомоги в розмірі 300,00 євро на особу, на місяць для дорослого та додаткової допомоги у розмірі 150,00 євро на місяць на кожну дитину віком до 18 років.

Допомога, яка має на меті надати початкову фінансову підтримку в Італії, призначена для тих, хто подав заявку на отримання дозволу на проживання для тимчасового захисту, та хто перебуває або перебував в умовах автономного проживання, тобто у родичів, друзів, сім'ї, приймаючої сторони, не менше десяти днів протягом місяця.

Ті, хто розміщені у структурах, наданих італійською державою (центри надзвичайної допомоги Cas, система прийому та інтеграції Sai, структури для широкого прийому, готелі, надані регіонами та автономними провінціями) не мають права на фінансову допомогу.

Запит на фінансову допомогу може бути поданий до 30 вересня 2022 року та надається протягом максимум трьох місяців з дати, зазначеної в квитанції про подання заяви про дозвіл на проживання; виходячи з періоду між зверненням до квестури на тимчасовий захист та до звернення про фінансову допомогу, така допомога може бути нарахована чи щомісячною оплатою, чи оплатою за дві місяці або за весь період трьох місяців.

Щоб подати заявку на фінансову допомогу потрібно зареєструватися на сайті <https://contributo-emergenzaucraina.protezionecivile.gov.it>, мати Фіскальний код (вказаний у отриманій квитанції про заяву про дозвіл на проживання для тимчасового захисту), номер мобільного телефону та електронну адресу.

3.3 Статус біженця

Незалежно від “тимчасового захисту” та додаткових положень, які будуть регулювати таку посвідку на проживання, громадяни України мають право подавати запит на визнання *статусу біженця*, щоб отримати “міжнародний захист”, “додатковий захист” чи “спеціальний захист” передбачені Женевською конвенцією від 28.07.1951, Європейською Директивою 2004/83/CE, також відповідними нормами національного законодавства. Відповідно, на “міжнародний захист” можуть подаватися особи, які по поверненні в Україну мають обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, національності, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів.

Також з метою отримання статусу “додаткового захисту” можуть подавати запит ті, хто мають реальний ризик отримати “серйозну та невинуватну шкоду”, таку як смертельна кара чи виконання такого вироку, тортури чи нелюдське чи таке, що принижує людську гідність ставлення, чи “загроза реальна і індивідуальна життю особи в результаті

міжнародного чи внутрішнього збройного конфлікту”. (art. 14, lett. c) D. lgs. n. 251 / 2007).

Нарешті, якщо до особи не можна застосувати підстави для надання “міжнародного або додаткового захисту”, керівник управління поліції безпосередньо може прийняти рішення про надання “спеціального захисту”.

Процедуру прохання про надання статусу біженця може бути ініційована безпосередньо особою, звернувшись до головного управління поліції Флоренції (Questura), офісу міжнародного притулку (Via della Fortezza n. 17 – Florence).

При першому зверненні буде призначено наступну зустріч, під час якої буде оформлено заяву про надання статусу біженця/притулку, з вилученням паспорта та видачею квитанції, яка є тимчасовим дозволом на проживання, дійсним до видання наступної паперової посвідки на міжнародний захист у зв'язку з проханням статусу біженця.

Через 60 днів з моменту подання заяви про надання статусу біженця/притулку заявник має право працювати та записатися до списків центрів зайнятості для пошуку роботи.

Після того, як заяву про надання статусу біженця/притулку буде оформлено, управління поліції надішле її до Територіальної комісії Флоренції з визнання міжнародного захисту за адресою Via Giacomini n. 8 – Флоренція, яка проводить слухання заявника.

Указом Міністра закордонних справ та міжнародного співробітництва від 9 березня 2022 року, опублікованим в «Офіційному віснику» від 11.03.2022 р. було переглянуто перелік безпечних країн походження з метою розгляду заяв про міжнародний захист. Указ виключає Україну зі списку безпечних країн походження з 12 березня 2022 року по 31 грудня 2022 року.

Заявки тих, хто приїжджає з країни, яка вважається безпечною, обробляються швидше, і існує презумпція, що вони походять із держави, з демократичною системою та дотриманням прав людини, у зв'язку з чим для заявника існує посилення тягара доказування, щоб довести стан переслідування чи серйозної шкоди.

Але, як зазначено вище, з 12 березня 2022 року Україна більше не вважається безпечною країною.

На весь час очікування на слухання справи на комісії буде продовжено термін дії дозволу на проживання у зв'язку з проханням статусу біженця.

За результатами слухання Територіальна комісія приймає рішення чи про відхилення запиту на міжнародний захист чи про визнання “міжнародного” чи “додаткового” захисту, чи про передачу справи до керівника головного управління поліції для визнання “спеціального захисту”.

Посвідки на проживання з метою “міжнародного захисту” чи з метою “додаткового захисту” дозволяють здійснювати трудову діяльність, дозволяють возз'єднання сім'ї, отримати доступ до усіх послуг, що надає держава, і можуть бути перетворені пізніше у посвідку на проживання з метою роботи.

У випадку повернення в Україну, навіть тимчасового, дозвіл на міжнародний захист або додатковий захист може бути анульовано.

Дозвіл на спеціальний захист дозволяє здійснювати трудову діяльність, дозволяє возз'єднання сім'ї, надає доступ до всіх послуг і може бути перетворений на посвідку на проживання з метою роботи.

3.4 Неповнолітні іноземці без супроводу

Стосовно неповнолітніх, що прибули з України, без присутності їхніх батьків, Суд у справах неповнолітніх у Флоренції спільно з Прокуратурою Італії при Суді у справах неповнолітніх Флоренції від 10.03.2022 р. видали роз'яснення, відповідно до якого: "... особи віком до 18 років, які прибувають на територію Італії без батьків, повинні вважатися «неповнолітніми іноземцями без супроводу», відповідно до яких застосовуються процедури, передбачені законом № 47/2017, з негайним повідомленням до Суду у справах неповнолітніх з метою активізації процедури призначення опікуна (proctmin.firenze@giustizia.it ; tutoriMSNA.tribmin.firenze@giustizia.it)... Для вищевказаних цілей буде погоджено відступ від звичайних процедур для повідомлення про неповнолітніх іноземців без супроводу лише до Прокуратури Італії щодо неповнолітніх, із запрошенням відповідним органам повідомляти про присутність неповнолітніх українців без супроводу батьків як до вищезгаданої прокуратури, так і до суду у справах неповнолітніх.

У зв'язку з вищевикладеним, просимо негайно повідомити про всіх неповнолітніх з України без присутності батьків, звертаючи увагу на:

- а) загальні відомості про неповнолітніх та їх батьків
- б) відомості про цих супроводжувачих осіб
- в) перебування родичів в Італії
- г) місце та методи прийому.

У випадку неповнолітніх українців, родичі яких проживають в Італії, останні можуть подати заяву безпосередньо до суду у справах неповнолітніх про призначення опікунства.

3.5 Emersione 2020

Національна інспекція праці видала циркуляр від **8 березня 2022 р. № 1521** на адресу територіальних інспекцій, якою рекомендує забезпечити першочергову практику стосовно практик по виникненню трудових відносин (Emersione) щодо громадян української національності.

Розпорядженням Прем'єр-міністра від 28 березня 2022 року встановлено, що громадянам України, які подали заяву про виникнення трудових відносин, і щодо яких відповідна процедура ще триває, дозволяється виїзд та повернення в Україну для надання допомоги членам сім'ї.

3.6 Положення для громадян України, які вже перебувають в Італії

Громадяни України, які після 24 лютого 2022 року подали заяву про набуття чи надання італійського громадянства, звільняються від пред'явлення українського свідоцтва про народження та свідоцтва про судимість до закінчення режиму надзвичайного стану.

Флоренція, 02/05/2022